

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 26. november 2010
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2010-792-1489
Dok.: RAJ41648

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 86 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 20. oktober 2010. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Lars Barfoed

/

Ole Hasselgaard

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 86 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”I hvor mange tilfælde afslås en forlængelse af varetægtsfængsling i retten? Tallene bedes opgjort fra 2001-09.”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten og Domstolsstyrelsen, som har oplyst, at de ikke er i besiddelse af statistiske oplysninger om, i hvilket omfang anklagemyndighedens begæring om forlængelse af varetægtsfængsling afslås af domstolene.

Rigsadvokaten har desuden bemærket følgende:

”Det kan generelt oplyses, at reglerne om varetægtsfængsling fremgår af retsplejelovens § 762. Det følger af retsplejelovens § 762, stk. 1, at en sigtet kan varetægtsfængsles, når der er begrundet mistanke om, at den pågældende har begået en lovovertrædelse, som efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover. Det kræves endvidere, at der er bestemte grunde til at antage, at der er fare for, at den sigtede enten vil unddrage sig retsforfølgningen eller fuldbyrdelsen (nr. 1), eller på fri fod vil begå ny lovovertrædelse af samme beskaffenhed (nr. 2), eller vil vanskeliggøre efterforskningen i sagen (nr. 3).

Endvidere kan der efter bestemmelsen i retsplejelovens § 762, stk. 2, ske varetægtsfængsling, når hensynet til retshåndhævelsen kræver det, såfremt der foreligger en særligt bestyrket mistanke om, at vedkommende har begået en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 6 år eller derover (nr. 1), eller har gjort sig skyldig i overtrædelse af en række nærmere angivne straffelovsbestemmelser (f.eks. §§ 244-246 om vold), såfremt lovovertrædelsen kan ventes at medføre en ubetinget dom på fængsel i mindst 60 dage (nr. 2).

Det følger endvidere af retsplejelovens § 762, stk. 3, at varetægtsfængsling ikke kan anvendes, hvis frihedsberøvelsen vil stå i misforhold til den herved forvoldte forstyrrelse af sigtedes forhold, sagens betydning og den retsfølge, som kan ventes, hvis sigtede findes skyldig. Denne proportionalitetsafvejning indebærer bl.a., at det ved afgørelsen om fortsat varetægtsfængsling må indgå, hvor længe den pågældende allerede har været varetægtsfængslet, idet varetægtsperioden ikke må overstige varigheden af den forventede fængselsstraf.

Det beror i øvrigt på en konkret vurdering af sagens samlede omstændigheder, om der i en konkret straffesag er grundlag for fortsat varetægtsfængsling.

Med hensyn til de enkelte fængslingsgrunde bemærkes i øvrigt, at varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3, om fare for påvirkning af efterforskningen ofte vil blive anvendt under sagens indledende stadier, hvor der fortsat kan antages at være beviser, der endnu ikke er sikret af politiet, eller hvor eventuelle medgerningsmænd fortsat er på fri fod. Grundlaget for varetægtsfængsling i sager, hvor denne bestemmelse udgør fængslingsgrundlaget, kan således ændre sig i takt med, at efterforskningen af sagen skrider frem. Der kan dog også efter bestemmelsen ske varetægtsfængsling helt frem til hovedforhandlingen, hvis der fortsat findes at være grund til at frygte, at sigtede vil vanskeliggøre forfølgningen i sagen – f.eks. ved at påvirke vidner, som skal afhøres under hovedforhandlingen.

Ved varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 1 og 2, om henholdsvis unddragelses- og gentagelsesrisiko vil grundlaget for varetægtsfængslingen som udgangspunkt være det samme i hele fængslingsperioden. I disse tilfælde vil en fortsat varetægtsfængsling derfor som udgangspunkt afhænge af, om den videre efterforskning i sagen har svækket mistankekravet, eller om en fortsat fængsling vil være i strid med proportionalitetshensynet efter § 762, stk. 3.

Det samme gælder i sager, hvor der er sket varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 2, om såkaldt retshåndhævelsesarrest. Afhængig af kriminalitetens art og grovhed vil der i disse tilfælde ofte være grundlag for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen indtil endelig dom i sagen.

Proportionalitetshensynet, jf. retsplejelovens § 762, stk. 3, kan dog også i disse sager føre til, at en varetægtsfængsling ikke kan forlænges. Dette vil navnlig kunne komme på tale ved varetægtsfængslinger efter § 762, stk. 2, nr. 2, om tilfælde, hvor der kan forventes en straf på mindst 60 dages fængsel.

Jeg vil afslutningsvis understrege, at anklagemyndigheden løbende er meget opmærksom på, om grundlaget for fortsat varetægtsfængsling i en straffesag er til stede, jf. også retsplejelovens § 96, stk. 2, om anklagemyndighedens objektivitetsprincip, hvorefter anklagemyndigheden ikke blot skal påse, at strafskyldige drages til ansvar, men også at forfølgning af uskyldige ikke finder sted. I det omfang grundlaget for frihedsberøvelsen ikke længere kan antages at være til stede, vil anklagemyndigheden selvsagt ikke fremsætte begæring om fortsat varetægtsfængsling, og den pågældende vil straks blive løsladt.”